

El món de Damià Bardera

Un personatge
que apareix a les narracions de Bardera du una nevereta al cotxe per si pot recollir òrgans humans de morts d'accident de transit / EL PUNT AVUI

Un dels relats d'aquest llibre ens presenta un home la família del qual està, francament, molt atrotinada. Té dona i sogra, tres fills, gos... a tots i cada un d'ells els manca algun òrgan. Llavors l'individu explica que sempre du una petita nevera al cotxe, i que està a l'aguait dels revolts més perillosos de les carreteres per veure si hi ha sort i pot fer collita d'òrgans dels cossos accidentats. Tan bèstia com això.

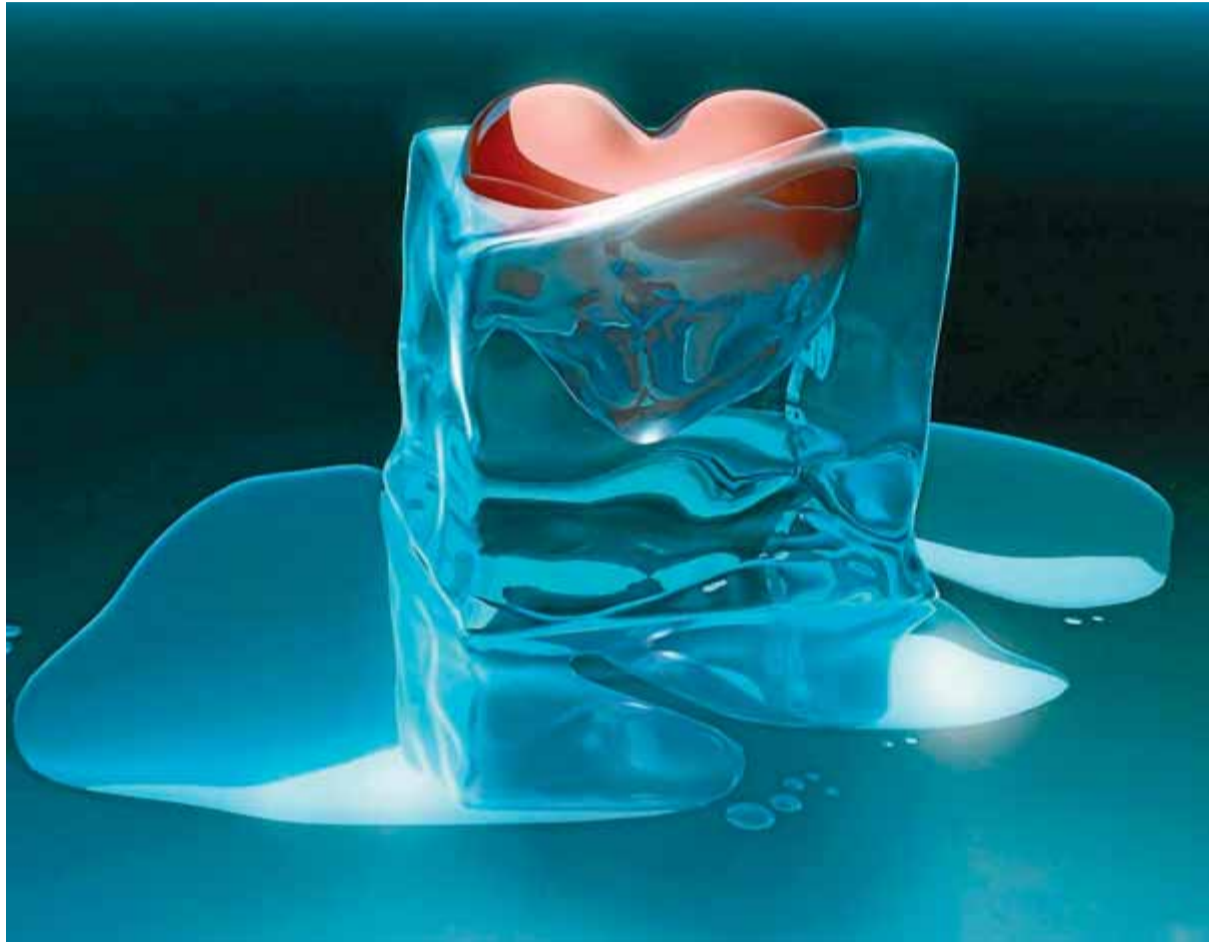
Ara fa un any vaig rebre, amb sorpresa, el que era el tercer llibre de Bardera, *Fauna animal*. Allà dins hi havia una literatura provocadora i ben escrita, en què el sofriment de tants personatges s'associava a una tràgica ganyota. *Els homes del sac* aprofundeix aquella línia, i, si de cas, l'extrema encara una mica més. A l'autor no li interessa cavar dins els personatges, ni donar-nos-en un retrat d'una fondària psicològica notable. Aquesta no és la comesa. El que pretén l'autor és servir-se d'uns personatges –d'uns titelles instrumentals– per crear l'artifici d'una veu. I val a dir que la veu de Damià Bardera és una veu poderosa, transgressora i lúcida.

Aquest llibre vivifica alguns mites i alguns relats tradicionals, i ens els fa girar com un mitjó: la lletera que es veia rica gràcies al seu enginy comercial, aquí esdevé una ionqui; la càndida Rínxols d'or del conte infantil, per a Bardera menja la merda servida en tres plats d'un menjador anònim. “Jo de gran vull ser ogre. Ja els ho he dit als pares i els sembla bé”: així s'expressa un personatge, i queda clara la

sensatesa dels seus tutors (vist el que s'ha de veure, i vivint en un món com el que ens ha tocat recentment de viure). El mite de l'autoestopista (que Antoni Puigverd va abordar, des d'un plantejament molt diferent, en un conte de fa molts anys) aquí rep nova saba: la noia té branquillons d'olivera en comptes de dits de carn. Una imatgeria a la Tim Burton serveix a un propòsit ambiciós: retratar un món de mones voraces, en què el pudor i els escrúpols morals han desaparegut (i que fa que ens preguntem sobre el buit que deixen).

Per això, molts dels individus de Bardera són tollits, mutilats, incomplets. Per això hi ha tantes decapitacions. I, d'altra banda, “les camises de força són a la tintoreria”!

Cal llegir el llibre en ordre, del primer conte a l'últim. La descontextualització, en aquest cas, fa un flac favor a la literatura del gironí, a la construcció dels seus llibres: formalment, a banda un estil molt identificable, els seus contes creen analogies que només poden ser advertides en una lectura com la que assenyalo. *

ELS HOMES DEL SAC
Damià Bardera
Poch

Editorial:
El Cep i la Nansa
(Vilanova, 2012)
Pàgines: 160
Preu: 15 euros.

POESIA/CIÈNCIA DAVID BUENO

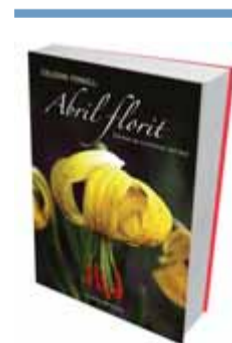
Versificar la natural, naturalitzar el versos

La naturalesa ha estat sempre font d'inspiració artística i camp de treball dels científics. Malauradament, estem acostumats a classificar el coneixement humà en humanitats i ciències, una distinció històrica que dificulta la transversalitat de la cultura. Per sort, cada vegada més la ciència ajuda a entendre molts aspectes humanístics, com la gènesi del llenguatge i la creativitat o la necessitat de filosofar, de la mateixa manera que les humanitats són imprescindibles per a un correcte desenvolupament científic.

Sense anar més lluny, qui signa aquesta crítica usa poemes d'autors catalans i d'altres àmbits en les seves classes de ciències a la Universitat, per exemplificar conceptes i

apuntalar coneixements. Per això és sempre d'agrair un llibre en què conflueixin aquests dos aspectes, com els que ens ofereix periòdicament Celdoni Fonoll, cantant, recitador, poeta, músic i gran difusor de la poesia als Països Catalans.

Abril florit [herbes de la muntanya i del pla] és l'onzè poemari de Fonoll sobre la natura i el tercer de plantes, un llibre combinatori en què versifica cinquanta-sis espècies dels Països Catalans, com el fenigrec, el lliri de neu i la pebreja, i també alguna de fora, i que acompanya

ABRIL FLORIT
Celdoni Fonoll
Editorial: Cossetània
(Valls, 2012)
Pàgines: 192
Preu: 19,80 euros

amb excel·lents fotografies naturalistes en color.

El llibre també inclou cinc partitures i un annex amb cultura popular, literatura i notes botàniques sobre les plantes que apareixen en el títol. La de Celdoni Fonoll és una poesia planera escrita amb vocació popular, la qual cosa la fa especialment atractiva a qui encara no hagi descobert el gust pels versos –i per descomptat també als que ja l'han descobert–. És una manera molt natural de versificar la natura, i la millor manera de *naturalitzar* els versos. *